

FAN, TA'LIM VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

ISSN: 2181-1776

Алиева Мастура

Қўқон давлат педагогика институти ўқитувчиси

ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ИНГЛИЗ ТИЛИНИ ЎҚИТИШГА ЗАМОНАВИЙ ЁНДАШУВЛАР

Аннотация: Мақолада олий таълим муассасаларида чет тили сифатида ўқитиладиган инглиз тилини ўқитишнинг замонавий ёндашувлари таҳлил қилинган. Инглиз тилини ўқитишда фойдаланилаётган коммуникатив метод, лингвистик ижтимоий-маданий методларнинг афзалликлари ва ўзига хос жиҳатлари ҳақида маълумот берилади. Шунингдек, чет тилни ўрганиш жараёнида талабаларнинг ижодий қобилиятлари ривожланишини характерловчи хусусиятларнинг асосий кўрсаткичлари кўрсатиб берилган.

Калит сўзлар: олий таълим, чет тили, грамматика, лексика, коммуникатив, диққат, ўқув материали, хусусият, замонавий ёндашув, метод, классик методология, омил.

Бугунги шиддат билан ривожланиб бораётган рақамли иқтисодиёт шароитида олий таълим тизимида замонавий билимга эга кадрлар тайёрлашнинг муаммоларидан бири бу чет тилини ҳар хил даражада билишдир, яъни умумий ўрта мактабдан юқори касб-ҳунар таълими даражасига, бакалавр даражасидан магистр даражасига ўтиш босқичида магистратурадан таянч докторантурага ўтиш даврида бўлгани каби. Ушбу ҳолат чет тилидан фойдаланиш кўникмаларини шакллантириш индивидуал хусусиятга эга эканлиги билан изоҳланади, бу талабанинг психофизиологик табиатининг хусусиятларига боғлиқ, жумладан, хотира, диққат хусусиятлари, материални ўзлаштиришнинг индивидуал темпи ва ҳоказо, шунингдек, нутқ

маданияти даражаси, талабанинг сўз бойлиги, унинг умумий мулоқот қобилиятлари даражаси, чет тилини ўрганиш учун қизиқиш ва мотивация даражасидир. Натижада, чет тили дарсларида олий ўқув юрти ўқитувчиси бир гуруҳда кучли талабалар, ўрта даражадаги талабалар, шунингдек, фақат оддий чет тилини биладиган заиф талабалар борлиги билан дуч келади.

Шу муносабат билан, профессор-ўқитувчи кўпинча синфда ўқув жараёнини самарали ташкил этишнинг қийин муаммосига дуч келади: агар ўқитувчи кучсизларга эътибор қаратиб ишласа, бу ўрта ва кучли ўқувчилар янги билимларни қабул қилмасликларига олиб келиши мумкин. Натижада, ўрганишда олдинга силжиш бўлмайди, бу эса уларнинг чет тилини ўрганиш мотивацияси пасайишига олиб келади.

Агар ўқитувчи диққатини кучли талабаларга қаратса, заиф ва ўртача талабалар улар учун қийинроқ бўлган материални идрок эта олмайдилар, уларда ҳам олдинга силжиш бўлмайди ва шунга кўра ўқиш учун мотивация камаяди. Бу ҳолат, натижада, самарадорлик пасайишига олиб келади, яъни таълим сифати, бу бизнинг ишимизда нутқ фаолияти турлари (сўзлашиш, нутқ фаолияти) бўйича чет тилидан фойдаланиш кўникмаларини шакллантириш даражаси сифатида белгиланади.

Бугунги кунда талабаларнинг шахсий натижалари билан бир қаторда мавзу ва метасубъект натижаларига эришиш воситалари таълим технологиялари ҳисобланади. Чет тилини ўқитиш натижаларини таъминлаш бўйича ўқитувчининг иш тизими қуйидаги технологияларни амалга оширишни ўз ичига олиши шарт: коммуникатив таълим технологияси, матннинг коммуникатив маъносини англаш технологияси, ўйин технологиялари, ҳамкорликда ўрганиш технологиялари, лойиҳа технологиялари ва бошқалар. Ушбу жараёнда А.В.Воловин "... тилни умуман ўргатиш мумкин эмас, тилни фақат ўрганиш мумкин" дея таъкидлайди.

Шубҳасиз, ушбу ёндашув билан асосий ролни ўқувчининг шахсияти, унинг мотивацияси, қобилиятлари ва мақсадлари ўйнайди. Интернетнинг оммавий ривожланиши ахборот ресурслари доирасини кенгайтирди. Ахборот ресурсларининг аксарият қисми ҳозирда Интернетда инглиз тилида тақдим этилмоқда ва ўзлари билмаган ҳолда, тармоқ фойдаланувчилари ўзларини чеклашади ва катта миқдордаги маълумотлардан фойдалана олмайдилар.

Таълимда қўлланиладиган янги ахборот технологиялари шу тарзда яратилганки, улар ёрдамида одатдаги ўқув иш турларини (маърузалар ва амалий машғулотлар, консультациялар, тест синовлари ва ҳоказо) шунчаки юқори техник даражада амалга ошириш мумкин. Бундай ҳақиқатларга дуч келган талабалар, ўрганилаётган чет тили, хусусан, инглиз тили нафақат алоқа воситаси, балки билиш, ўзини ривожлантириш, ўз қирралари ва қизиқиш доираларини кенгайтириш, шахсий эҳтиёжларини қондириш воситаси ролини ҳам бажаришини тушунадилар.

Фикримизча, университетларнинг мутахассис бўлмаган кафедраларида чет тилини ўқитишда энг қийин бўлган нарса бу мураккаблик принципи, оғзаки асос ва оғзаки тараққиёт принципи, ўқитишнинг шахсга йўналтирилган йўналиши ва фаолиятга йўналтирилган табиатдир.

Муаммо шундаки, мутахассис бўлмаган талабаларни кичик гуруҳларга бўлиш ҳар доим ҳам мумкин эмас. Инновацион таълим ва ўз-ўзини тарбиялаш орқали қобилиятларни ривожлантиришдан иборат. Пойдеворлилик яхлитлик ва шахснинг

манфаатларини қондиришга йўналтирилганлиги билан биргаликда янги таълим парадигмасининг асосий хусусиятларини яратади.

Таъкидлаш жоизки, хорижий тилни ўрганиш янги сўзлар ва ибораларни пассив ёдлашгача қисқартирилганидан бери кўп вақт ўтди. Бир хиллик, грамматик қоидаларнинг зерикарли текширилиши ва энг яхши ҳолатда рус тилидаги иборани чет тилига таржима қилиш қобилияти - бу чет эл алоқа воситасини ўзлаштиришда мукамалликнинг чегараси эди.

Дунё узоқ вақтдан бери чет тили ва услубларини ўрганишга жуда кўп ёндашувларни билган бўлсада, бизнинг мамлакатимизда инглиз тилини ўқитиш методикасида ҳақиқий инкилоб фақат 20-аср охири 21-аср бошларида содир бўлди. Ёндашувлар ва мақсадлар ўзгарди. Бугун ҳамма чет тилини ўрганмоқда. Одамлар сонига мутаносиб равишда техникалар сони ҳам кўпайган.

Бироқ, техниканинг ҳар бирида ижобий ва салбий томонлари мавжуд. Эски мактабнинг принциплари, ҳозирда қўлланилиши ўз самарасини берганига қарамай, кескин танқидга учрайди. Битта савол - бу натижаларга эришиш учун қандай харажат билан эришиш мумкин эди? Қоида тарикасида, тилни ўзлаштириш учун узоқ вақт давомида таржима, матнларни ўқиш, янги сўзларни ёдлаш, турли машқларни бажариш ва қайта ҳикоя қилишга вақт ажратиб, китобларни кўздан кечириш керак эди. Фаолиятни ўзгартириш учун иншо ёзиш ёки диктант ёзиш каби вазифалар таклиф қилинди.

Қадимги техникалардан бири бу классик ёки фундаменталдир. Классик методологиянинг мақсади нафақат ўрганиш, балки чет тили принципларининг нозик томонлари ва тафсилотларини тушунишдир. Классик методологиянинг асосий вазифаси - таржима қилинадиган тилнинг грамматик базасини шакллантиришдир. Ушбу техникани мактабда инглиз тилини ўрганишни бошлаганлар яхши билишади. Шуниси эътиборга лойиқки, у Қозоғистонда ҳам, бошқа чегарадош давлатларда ҳам кўплаб тил университетлари томонидан танланади.

Ушбу усуллардан бири лингвистик ижтимоий-маданий метод деб аталади. Юқоридаги услубни қўллаб-қувватловчилар замонавий чет тили грамматик қоидалар тўплами бўлмаслиги керак, деб ҳисоблаганлардир. Аксинча, тилдан ташқари омилларнинг йўқлиги инглиз тилини ўрганиш зерикарли ва мақсадсиз бўлиб қолишига олиб келади. Тилшунослик-ижтимоий-маданий услубнинг тарафдорлари чет тилини коммуникатив восита даражасига кўтаришади, бу одамга нафақат гапиришга ёрдам беради, балки ўзини намоён қилиш имкониятини беради. Тилшунослик-ижтимоий-маданий метод тамойилларига амал қилган ҳолда, бемалол айтишимиз мумкинки, чет тили - бу тилнинг турмуш тарзи, урф-одатлари, маданияти ва тарихини акс эттирувчи ўзига хос ойна ҳисобланади.

Бироқ сўнгги йилларда чет тилларини ўқитишнинг энг оммалашган методлари қаторида статистиклар рейтинги ва ҳисоб-китобларида биринчи қаторни эгаллаган коммуникатив метод мавжуд. Ушбу метод Америка ва Европада ўзини кўрсатди. Дунёни эгаллашни давом эттирган ҳолда, республикамизнинг етакчи тил университетларида қўлланилиб, коммуникатив методология бизга келди. Методика чет тилларини ўқитишнинг иккита асосий усулини бирлаштиришга асосланган: анъанавий ва замонавий. Номидан кўриниб турибдики, мулоқот алоқада муҳим роль ўйнайди. Ушбу техниканинг асосий мақсади тил тўсиғини енгиб ўтишдир. Энг

асосийси, инсонни чет тилидан кўрқиши, чет тилида гапириш кўркувидан кутқариш ва шу билан бирга бошқа тил қобилиятларини ривожлантиради, хусусан, гапириш ва ёзиш, ўқиш, тинглаш ва ҳоказо.

Шуни таъкидлаш керакки, грамматика чет тилида гаплашиш, мулоқот қилиш жараёнида ўрганилади. Бу принцилда биринчи навбатда талабалар тил формулаларини, ибораларни ёдлаб оладилар ва ёдлай оладилар ҳамда шундан кейингина ёдланган ибораларда топилган грамматик хатоларни таҳлил қиладилар.

Коммуникатив техника чет тилида сўзлашиш кўникма ва малакаларини ривожлантиришга қаратилган. Шуни ҳам таъкидлаш жоизки, методикани қўллаш бевосита дарс тузилишига таъсир қилади. Аудиторияда кўпинча ўйин вазиятларидан фойдаланиш, гуруҳ ишларини олиб бориш, хатоларни топиш ва таққослаш қобилиятлари учун топшириқлар ишлаб чиқиш зарур. Одатда, бундай тадбирлар нафақат хотирани фаол ишлашга, балки аналитик ва хаёлий фикрлаш қобилиятини ривожлантиришга имкон берувчи мантикий фикрлашга ҳам мажбур қилади ҳамда фикрларни ифодалашга ундайди.

Бугунги кунда замонавий ахборот-коммуникация технологияларининг ривожланиши инглиз тилини ўрганишда энг сўнгги интерактив манбаларни, жумладан сўнгги авлод компьютерлари, Интернет, телевизион дастурлар, газета ва журналларни яратмоқда. Юқорида айтилганларнинг барчасини амалда қўллаш жуда муҳимдир. Бу талабаларнинг таржима қилинадиган тил тарихи, маданияти, урф-одатлари мамлакатига бўлган қизиқишини уйғотишга ёрдам беради ва келажакда зарур бўлган кўникмаларни шакллантиришга кўмаклашади.

Таълим бу ўқитувчи ва талабалар ўртасидаги фаол ўзаро алоқадир ва у бир томонлама бўлиши мумкин эмас. Бу ўқитувчига ўқув жараёни қанчалик муваффақиятли бўлишига боғлиқ. Кўриниб турибдики, ҳар бир ўқитувчи иш услубларини танлашда шахсий тажрибасига мувофиқ равишда бошқарилади. Аммо, экспериментал ва амалий иш натижаларига асосланиб, коммуникатив, индуктив, дедуктив усуллар доирасида турли хил техникалардан фойдаланиш ижобий натижа беради ва шубҳасиз, ўқитиш самарадорлигини оширишга ёрдам беради, деб таъкидлаш мумкин.

Чет тилларни ўқитиш методикаси тарихини, бу соҳадаги назарий ва экспериментал тадқиқотларни ўрганиш шуни кўрсатадики, ҳозирга қадар уларни самарали ўқитиш масалалари етарли даражада тадқиқ этилмаган. Булар қаторига чет тил лексикасини турли аудиторияларда ўргатиш масаласини киритиш мумкин. Лексикани ўргатиш тилни ўргатишнинг асосини ташкил қилиб, тилларнинг ривожланиши учун зарур манба ҳисобланади. Лексикани пухта эгалламай туриб нутқ фаолиятининг турларини ўрганиб бўлмайди. Маълумки, инглиз тилини ўргатиш мақсадида лексик материал ва нутқий мавзулар танланади. Лексик бирликларни репродуктив (гапириш ва ёзувда) ва рецептив (ўқиш ва тинглаб тушинишда) ўрганиш орқали нутқий кўникма ҳосил қилинади. Бинобарин, биринчи галда талабаларда лексик кўникмаларини шакллантиришнинг замонавий технологиясини яратиш ва уларни амалиётга татбиқ этиш керак бўлади.

Лексикани ўргатишда лексик минимумни танлаб олиш ва уни методик типологиясини яратиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилади. И.В.Рахманов раҳбарлигида “Словарь наиболее употребительных слов иностраннных языков”, М.М.Фалькович муаллифлигида “Словарь минимум по английскому языку для институтов”,

Ўзбекистон олий ўқув юртлари учун инглиз тилидан В.П.Поляков ва бошқалар томонидан луғат минимумлар тузилган. Методик адабиётларда чет тилдаги лексик минимум, одатда, активва пассив қисмларга ажратилган (И.В.Рахманов, А.А.Миролюбов, Н.И.Гез, Г.В.Рогова, С.Ф.Шатилов, И.М.Берман ва б.). Берилган таърифларга кўра актив лексик минимум талабанинг барча мулоқот турларида ишлатиши зарур бўлган лексик бирликлардан иборат. Масалан, money, bank, sum, million. Пассив лексик минимум – чет тилда берилган ахборотни тинглаб тушуниш ва ўқиш орқали идрок этиш учун зарур бўлган лексик бирликлар бўлиб, унирецептив лексика, деб ҳам аташади. Шунингдек, В.А. Бухбиндер, Г.В. Рогова, М.А. Педанова, Ж.Ж. Жалолов, Х. Сойназаров ва бошқалар томонидан яратилган адабиётларда потенциаллексика мазмуни, таркиби ҳақида айрим фикрлар мавжуд. Уларнинг фикр-мулоҳазаларига кўра, потенциал (хуфия) лексика тил тажрибасига таянган ҳолда, маъноси олдиндан қисман ўрганилган, мустақил ўзлаштириладиган лексик бирликлардир.

Потенциаллексика Г.В. Рогованинг(Методика обучения английскому языку в средней школе, 1991) қўлланмасида ҳам таърифланган. Унинг фикрича, потенциал лексикада учтатаянч мавжуд бўлиб, улар: тиллараро таянч (профессионализмлар, неологизмлар, терминлар, қисқартмалар, кўшма сўзлар), тил ички таянчи (сўз ясовчи кўшимчалар ва конверсия йўли билан ҳосил бўлган сўзлар) ва тилдан ташқари таянчлардир (схемалар, жадваллар, диаграммалар, турли хил формулалар, рамзлар). Ушбу таянчларнинг аҳамиятишундаки, улар потенциал сўз маъносини фаҳмлашга ёрдам беради.

Инглиз тилини ўрганиш жараёнида кўриб чиқилган ижодий фаолият муаммосига оид материалларни назарий англаш ва умумлаштириш асосида қуйидаги компонентлар ажратилди) шахснинг ижодий-мотивация фаоллиги, мақсадга йўналганлиги; б) шахснинг интеллектуал-мантикий қобилиятлари; в) шахснинг интеллектуал-эвристик, интуитив қобилиятлари; г) шахснинг коммуникатив-ижодий қобилиятлари.

Таълим жараёнлари самарадорлигини баҳолаш мезонларини шакллантиришда: интеллектуал қобилиятли, интеллектуал ташаббус, интеллектуал ижод ва интеллектуал ўз-ўзини бошқариш ҳисобга олинган.

Тадқиқотда талабаларнинг ижодий ўз-ўзини ривожлантириш даражалари тўлдирилди ва татбиқ қилинди:

1) пассив талаба ўзининг имкониятларига ишонмайди, шу билан бирга, берилган маълум ижодий топшириқларни бажара олмайди ва ҳоҳламайди; 2) сушт, бўш талаба ўз кучи ва имкониятларида иккиланади, ижодий топшириқларни фақатгина ўқитувчи бошчилигида репродуктив усул ёрдамида бажара олади; 3) ўртача талабага ижодий топшириқларни бажаришда кўшимча омиллар зарур ва у ўйлаганини амалга ошириш учун янги элементлар киритади. Бунда талаба индивидуал ижодий фаолиятга интилмасдан, кичик гуруҳларда ишлашни афзал кўриши муҳим; 4) кучли талабаўз кучи ва имкониятларига ишонади, баъзида уларга ортиқча баҳо беради.

Тадқиқот доирасида талабаларнинг ижодий ривожланишининг кенг тарқалган кўринишлари тавсифланган:

➤ пассив-таништирув (ижодий фаолиятга қизиқиш ва ички эҳтиёж);

- ижодий-репродуктив (талабаларнинг ижодий фаолиятга интилиши билан мос келиши ва унинг репродуктив характери);
- қисман ижодий (талабанинг фаоллиги тизимли истак ва хоҳишларни талаб қилади, унинг ижодий фаолияти изланувчи характерга эга);
- хусусий ижодий (талабанинг ўз фаоллигини бошқаришда унинг билишга оид фаолияти ижодга айланади).

Чет тилни ўрганиш жараёнида талабаларнинг ижодий қобилиятлари ривожланишини характерловчи хусусиятларнинг асосий кўрсаткичлари:

а) ўз-ўзини ривожлантиришнинг аҳамияти; ўзига хос индивидуалликни сақлаш, бунда юксак маънавий ва моддий даражага эга бўлиш, креативлик ва фаол ижтимоий позицияга риоя қилиши зарур;

б) таълим ва ўқишнинг аҳамияти; оила ва жамият ҳаётининг мавжудлиги; индивидуал ижодий хусусиятлар билан касбга қизиқиш;

в) шахс креативлиги, мотивация аҳамияти; йўналиш, мулоқот ва хулқнинг мослашувчанлиги;

г) образли креативликнинг аҳамияти; ижод образларининг мослашувчанлиги, оригиналлиги ва ишланганлиги кўринишлари;

д) фаол ижодий фаолиятнинг аҳамияти; қизиқувчанлик ва топқирлик кўринишларига қодирлик.

Педагогик фанининг бутун тарихи давомида амалиётга нафақат халқаро педагогик тажриба, балки Ватанимиз тадқиқотчиларининг тажрибаси асосида йўналтирилган психологик-методик моделларни татбиқ қилишга уринишлар давом этиб келади. Тадқиқотда қуйидаги методик моделлар ажратиб кўрсатилди:

- 1) эркин модел (кескин педагогик ҳаракатларнинг йўқлиги);
- 2) шахс модели (мураккаб ўқитишнинг юқори даражаси);
- 3) ривожлантирувчи модел (талабанинг таълимий фаолиятини қайта куриш);
- 4) фаоллаштирувчи модел (талаба билиш фаоллигининг ўсиш даражаси);
- 5) шакллантирувчи модел (лаёқатни ўзлаштириш жараёнида мақсадли бошқариш).

Чет тилини ўқитишда муҳим педагогик-психологик хусусиятлардан бири фаоллик ҳисобланади. Фаоллик инсоннинг ижодий ҳаракатлари, унинг иродаси, оддий мулоқотда ҳам намоён бўлади. Талабалар ижодий фаоллигининг асосий таркибий қисмлари қуйидагилар:

- а) талаб ва эҳтиёжлар, ижодий фаолиятга интилиш;
- б) ўзгариб турадиган фаолиятга тайёргарлик;
- в) ўрганилаётган фан, объект ва ходисаларга ўзгарувчан муносабат;
- г) эвристик имконият;
- д) шахсий ва ўзи ўзгарувчан фаолият.

Талабанинг ижодий фаоллигини биз, ўз ичига икки таркибий қисмни оладиган шахснинг интегратив чегара, чизиғи деб белгилаймиз:

1) талабаларнинг фаол ижодий фаолиятга интилиши (мотивацион таркибий қисм ҳисобланади);

2) ўзининг ижодий фаолиятини амалга оширишни билиши (операцион таркибий қисм ҳисобланади).

Чет тилини ўқитиш жараёнида талабаларда ижодий фаолликни ривожлантиришнинг уч асосий гуруҳга бирлашган омилларини алоҳида қайд қилиш зарур, деб ҳисоблаймиз. Булар:

1) олий таълим муассасидаги ички омиллар;

2) ташқи муҳит омиллари;

3) талабаларнинг шахсий фазилатлари.

С.Рубенштейннинг фикрига кўра, машқлар бажариш ва тренировка қилиш йўли билан шаклландиган, онгли равишда бажариладиган фаолиятнинг автоматлашган компонентлари малакалар деб номланади. Психоллингвистика ва методикага оид адабиётларда «нутқ малакаси» термини ҳар хил талқин қилинади. Мавжуд бўлган фикрларнинг бирига кўра, нутқ малакаси нутқ кўникмасидан шу жиҳатдан фарқ қилинадик, нутқ кўникмаси анча ижодий характерга эга. Нутқ малакаси эса ўз хусусиятига мувофиқ механик равишда амалга оширилади. Бу масалада И. А. Зимнянинг фикрини анча асосли деб ҳисоблаймиз. Унинг фикрига кўра, фаолиятнинг ҳаракатлари, яъни фикр шаклланишнинг лексик, грамматик ва фонетик томонлари фаоллашган даражада ишлаб чиқилиши зарур. Бошқа сўз билан айтганда, фикрнинг ўзи эмас, тил воситалари фаоллашган булиши мумкин.

Шунинг учун, А.И. Зимнянинг тушунтиришича, тил аспекти билан боғлиқ нутқ малакалари ҳақида, яъни фаоллашган нутқ операциялари ҳақида гап юритиш мумкин. Демак, лексик, грамматик ва фонетик нутқ кўникмаларининг фаоллашган компонентлари ҳисобланади. Ҳаракатнинг фаоллашганлиги малаканинг асосий белгиси бўлиб, у ҳаракат ёки операцияни кўп марта бажарилганлиги натижасида шаклланади. Малаканинг бундан бошқа хусусиятлари унинг барқарорлиги, ихчамлиги ва жўшқинлиги саналади. Психологияга оид адабиётда малакалар кўчирилишига катта аҳамият берилади. Ўзлаштирилган малакалар ва операциялар янги вазибаларга тўғри ва муваффақиятли кўчирилиши фаолиятнинг янги турларини тез ва кам хатога йўл қўйиб ўзлаштириш деган маънони билдиради. Бу қайдани чет тилида нутқ фаолиятини ўргатишга татбиқ қилиш мумкин. Чет тилидаги нутқ фаолиятини ўзлаштиришда она тили акс таъсиридан ёки иккинчи чет тилини ўзлаштиришда биринчи ўрганилган чет тилининг нисбатан акс таъсири натижасида хатолар пайдо бўлиши мумкин.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. G.Motteram. Innovations in learning technologies for English language teaching. – GB: “British council band and design”, 2013, 200p.
2. H.Emery, S.Rich. Teaching English to young learners. – USA: “Gasch Printing, LLC, Odenton, Maryland USA”, 2015, 42p.
3. Hoshimov O‘.H., YOqubov I.YA. Ingliz tilini o‘qitish metodikasi.— T.: SHarq, 2003 y.
4. Jalolov J.J. CHet til o‘qitish metodikasi.— T.: O‘qituvchi, 1996 y.
5. Saydaliev S.S. CHet tillarini o‘qitish metodikasidan ocherklar. — Namangan: NamDU, 2004 y.